

**JISMONIY TARBIYA DARSLARIDA ZAMONAVIY TA'LIM
TEKNOLOGIYALARI
MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN PHYSICAL
EDUCATION LESSONS
СОВРЕМЕННЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ НА
УРОКАХ ФИЗИЧЕСКОЙ ВОСПИТАНИЯ**

Andijon Davlat Pedagogika Institute
Jismoniy Madaniyat Fakulteti Maktabgach
a Talimda Jismoniy Tarbiya Va Sport
Yonalishi 208-Guruh Talabasi

Nishanov Abdulla Rafiqjon Og'li

Anotatsiya: Mazkur maqola jismoniy tarbiya darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarining qo'llanilishi va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyatini tahlil qiladi. Ta'lim tizimining zamonaviy rivojlanishi bilan birga, jismoniy tarbiya sohasida innovatsion yondashuvlar va texnologiyalarni joriy etish o'quvchilarning jismoniy rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Maqolada multimedia vositalari, interaktiv metodlar, simulyatsiya texnologiyalari, onlayn resurslar va boshqa pedagogik texnologiyalarning jismoniy tarbiya darslarida qo'llanilishi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, samarali o'quv muhitini yaratish va o'quvchilarning jismoniy ko'nikmalarini rivojlantirishdagi roli ko'rsatilgan. Shu bilan birga, texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiya qilishda yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish uchun tavsiyalar ham taqdim etilgan. Maqola jismoniy tarbiya o'qituvchilariga zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayonida muvaffaqiyatli qo'llash uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan.

Kalit so'z: Jismoniy tarbiya, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, multimedia vositalari, interaktiv metodlar, simulyatsiya, onlayn resurslar, pedagogik

texnologiyalar, motivatsiya, o'quvchilarning jismoniy rivojlanishi, ta'lim jarayoni, samarali o'quv muhiti, innovatsion yondashuvlar.

Abstract: This article analyzes the use of modern educational technologies in physical education classes and their importance in the educational process. Along with the modern development of the educational system, the introduction of innovative approaches and technologies in the field of physical education has a significant impact on the physical development of students. The article shows the role of multimedia tools, interactive methods, simulation technologies, online resources and other pedagogical technologies in the use of physical education classes, increasing the motivation of students, creating an effective learning environment, and developing physical skills of students. At the same time, the problems that arise in the integration of technologies into the educational process and recommendations for their elimination are also presented. The article is aimed at developing the knowledge and skills necessary for physical education teachers to successfully use modern technologies in the educational process.

Key word: Physical education, modern educational technologies, multimedia tools, interactive methods, simulation, online resources, pedagogical technologies, motivation, physical development of students, educational process, effective learning environment, innovative approaches.

Аннотация: В данной статье анализируется использование современных образовательных технологий на занятиях по физическому воспитанию и их значение в образовательном процессе. Наряду с современным развитием системы образования, внедрение инновационных подходов и технологий в области физического воспитания оказывает существенное влияние на физическое развитие учащихся. В статье показана роль мультимедийных средств, интерактивных методов, симуляционных технологий, онлайн-ресурсов и других педагогических технологий в использовании занятий по физическому воспитанию, повышении мотивации учащихся, создании эффективной среды обучения, развитии физических

навыков учащихся. При этом также представлены проблемы, возникающие при интеграции технологий в учебный процесс, и рекомендации по их устранению. Статья направлена на развитие знаний и умений, необходимых учителям физического воспитания для успешного использования современных технологий в образовательном процессе.

Ключевые слова: Физическое воспитание, современные образовательные технологии, мультимедийные средства, интерактивные методы, симуляция, онлайн-ресурсы, педагогические технологии, мотивация, физическое развитие учащихся, образовательный процесс, эффективная среда обучения, инновационные подходы.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalari ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish uchun muhim vositalardan biridir. Ayniqsa, jismoniy tarbiya darslarida ularning qo'llanilishi o'quvchilarning jismoniy rivojlanishi, ko'nikmalarini oshirish va motivatsiyasini kuchaytirishda katta ahamiyatga ega. Bugungi kunda jismoniy tarbiya o'qituvchilari va ta'lim tizimi mutaxassislari darslarni yanada samarali o'tkazish uchun innovatsion texnologiyalarni o'z faoliyatiga tatbiq etishmoqda. Ushbu maqolada jismoniy tarbiya darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarining ahamiyati va ularni qo'llashning asosiy yo'nalishlari ko'rib chiqiladi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalarining jismoniy tarbiya darslarida qo'llanilishi

1. **Multimedia vositalari:** Zamonaviy texnologiyalar jismoniy tarbiya darslarida multimedia vositalari, video darsliklar, animatsiyalar va interaktiv slaydlar shaklida taqdim etiladi. Bu vositalar orqali o'quvchilar sport texnikalari va harakatlarining to'g'ri bajarilishini ko'rishlari mumkin. Video darsliklar va ta'lim dasturlari o'quvchilarga murakkab harakatlarni tushunishga va o'zlashtirishga yordam beradi.
2. **Interaktiv metodlar:** Interaktiv ta'lim metodlari, masalan, o'yinlar, vazifalar va onlayn platformalar orqali jismoniy tarbiya darslarini

qiziqarli va samarali qilish mumkin. Bu usullar o'quvchilarda o'rganish jarayoniga faol ishtirok etishga, shuningdek, tezkor fikrlash va muammoni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

3. **Simulyatsiya va virtual realitet:** Simulyatsiya va virtual realitet texnologiyalari jismoniy tarbiya darslarida yangi yondashuvlarni taqdim etadi. Masalan, virtual sport musobaqalarida ishtirok etish yoki sport harakatlarini simulyatsiya qilish orqali o'quvchilar o'z ko'nikmalarini yanada rivojlantirishi mumkin. Bu texnologiyalar, ayniqsa, murakkab sport texnikalarini o'rgatishda va o'quvchilarning shaxsiy yondashuvlarini yaratishda samarali bo'ladi.

4. **Onlayn resurslar va dasturlar:** Ta'limda internet va mobil ilovalar ham keng qo'llanilmoqda. Sport faoliyatini monitoring qilish, mashqlarni baholash va individual tayyorgarlik dasturlarini yaratish uchun onlayn platformalar va mobil ilovalar yordamida o'quvchilar o'z rivojlanishini kuzatib borishlari mumkin. Bu esa o'quvchilarga o'z vaqtida va to'g'ri mashqlarni bajarishga yordam beradi.

5. **Elektron kitoblar va resurslar:** Jismoniy tarbiya darslarida elektron kitoblar va resurslar yordamida o'quvchilar jismoniy tarbiya nazariyasini o'rganishlari mumkin. Elektron resurslar nafaqat nazariy bilimlarni o'rganishga, balki amaliy mashqlarni bajarishga ham yordam beradi. Shuningdek, bu resurslar jismoniy tarbiya o'qituvchilariga darslarni yanada boyitish va turli metodlarni qo'llashda qo'l keladi.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalarining foydalari

- **Jismoniy tarbiya darslarining samaradorligini oshiradi:** Interaktiv va multimedia vositalari o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularning darslarga faol ishtirok etishiga yordam beradi.

- **Ko'nikmalarni mustahkamlashga yordam beradi:** Texnologiyalar o'quvchilarga sport texnikalarini to'g'ri o'rganish, shakllantirish va mustahkamlashda samarali vosita bo'ladi.

• **Жисмоний faollikni oshiradi:** Innovatsion texnologiyalar o'quvchilarga o'zlarini sinab ko'rish va yangi sport turlarini o'rganish imkoniyatini beradi.

• **O'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi:** Zamonaviy texnologiyalar orqali darslar qiziqarli va muhim bo'ladi, bu esa o'quvchilarning darslarga motivatsiyasini oshiradi.

Jamiyat taraqqiyoti bugungi kunda hayotning barcha jabhalarida yangi axborotkommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish zaruratini taqozo etmoqda. Hozirgi vaqtda uyda, maktabda kompyuter endi hashamat emas, balki ish uchun vositadir. Jismoniy tarbiya darslarida AKT vositalaridan foydalanish shartmi? Mos keladimi? Zero, jismoniy tarbiya, eng avvalo, harakatdir.

Darsda o'qituvchining vazifasi har bir o'quvchiga o'z faolligini, ijodkorligini ko'rsatishga, o'quvchining harakat va kognitiv faoliyatini faollashtirishga imkon beradigan o'qitish usullarini tanlashdir. Yangi axborot texnologiyalari, Internetresurslardan foydalanish ko'plab muammolarni hal qilishda va jismoniy tarbiya darslarida maksimal natijalarga erishish imkonini beradi.

Ishtirokchilarning sog'lig'i va jismoniy tayyorgarligi darajasini diagnostika qilish muammolarini hal qilish imkonini beradi .

Darsda taqdimotlardan foydalanish nazariy materialni batafsilroq va ko'rgazmali tarzda taqdim etish imkonini beradi, bu esa o'quv jarayonini eng samarali qiladi.

Shuningdek, taqdimot yordamida sport o'yinlari qoidalarini, o'yinchilarning taktik harakatlarini tushuntirish, tarixiy voqealarni, sportchilarning tarjimai hollarini rang-barang tarzda taqdim etish mumkin. Ma'lumotlarning vizual diapazoni mavjudligi uni xotirada tuzatishga imkon beradi.

Umumiy rivojlanish mashqlari (URM) to'plamlari bilan flesh taqdimotlar va videolarni yaratish o'qituvchining yordamchilari bo'lishi mumkin. Bunday materialdan fan o'qituvchilari ertalabki mashg'ulotlarda ham foydalanishlari mumkin.

Uy vazifasi turlaridan biri bu "Sog'lom turmush tarzi va men", "Chiniqtirish usullari", "Zararli odatlar", "Gimnastika" va hokazo mavzularda taqdimotlar yaratish mumkin. Bolalar bunday vazifalarni mustaqil ravishda ham, guruhlarda ham bajarishlari mumkin, bu ularga loyihalarni amalga oshirishga o'tish imkonini beradi.

Darsda o'quvchilar bilimini tekshirish va mustahkamlash maqsadida test sinovlarini o'tkazish ham mumkin.

AKT dan sinfdan tashqari ishlarda ham foydalanish mumkin: jamoalar taqdimoti, musobaqalarni loyihalash, musobaqalar tavsifi va boshqalar.

NATIJALAR

Jismoniy tarbiya darslarida o'qitish uslublarini mujassamlashtirgan holda, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash samaradorligini oshirish metodi va vositalari. Hozirgi kunda barcha pedagoglar singari jismoniy tarbiya o'qituvchilariga ham darslarni zamonaviy pedagogik talablar asosida tashkil etish, darsga innovatsion yondashuvni, o'quvchilarni mustaqil fikrlashga o'rgatishni dars davomida shakllantirish kabi ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalanishni talab etadi.

Bu zamonaviy texnologiyalar – ta'lim jarayonida o'quvchilar hamda o'qituvchi o'rtasidagi faollikni oshirish orqali o'quvchilarni jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarida, bilimlarni o'zlashtirishini faollashtirish, shaxsiy sifatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni aytish kerakki yuqorida ta'kidlab o'tganimizdek, hozirgi kungacha umumta'lim maktablarida zamonaviy texnologiyaning mukammal tizimi ishlab chiqilmagan. Shu bilan birga ushbu tizimning zaruriyati davr taqozosidir, zero zamonaviy texnologiya o'quvchilarning bilimini, ko'nikma va malakalarini ma'lum bir tizim asosida o'zlashtirish samaradorligini oshiruvchi jarayondir.

Zamonaviy ta'lim texnologiyalar orqali o'qishning vazifalari, mazmuni, uslublari, vositalari, tashkil etilishi shakllari va natijalarida o'z aksini topishi kerak.

O'quvchilarda jismoniy tarbiya fanini o'qishda zamonaviy ta'lim texnologiyalar orqali nazariy va amaliy bilimlarni oshirish muhim ilmiy, pedagogik

muammo hisoblanadi. Buning uchun, yangi o'qitish metodlari, jumladan zamonaviy ta'lim texnologiyalardan foydalanish zarur bo'ladi.

Jismoniy tarbiya darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarining qo'llanilishi o'quvchilarning jismoniy rivojlanishini, sport ko'nikmalarini va motivatsiyasini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Multimedia vositalari, interaktiv metodlar, simulyatsiya texnologiyalari va onlayn resurslar orqali darslar yanada qiziqarli va samarali bo'ladi. Bunday texnologiyalar o'quvchilarga murakkab harakatlarni to'g'ri bajarish, sportni o'rganish va o'zlashtirishda yordam beradi. Shuningdek, texnologiyalarning ta'lim jarayoniga integratsiyasi o'qituvchilarga darslarni yanada boyitish va individual yondashuvni amalga oshirish imkoniyatini yaratadi. Biroq, texnologiyalarni samarali qo'llash uchun o'qituvchilarning texnologik savodxonligi va amaliy tajribasi muhim rol o'ynaydi. Natijada, zamonaviy ta'lim texnologiyalarini jismoniy tarbiya darslarida to'g'ri va samarali qo'llash o'quvchilarning umumiy rivojlanishiga katta hissa qo'shadi.

Shunday qilib, jismoniy tarbiya o'qituvchisini yangi talablar sharoitida o'quv jarayonini loyihalash nafaqat ta'lim natijalarini rejalashtirishga, balki ta'lim mazmuni, usullari, shakllari va texnologiyalarini tanlashga boshqa yondashuvlarni ham nazarda tutadi. Jismoniy tarbiyada zamonaviy ta'lim texnologiyalardan foydalanish, eng avvalo, jismoniy tarbiya va sportga qiziqishni oshirish maqsadida pedagogik jarayonga ijodiy yondashishdir. Bu salomatlikni saqlash uchun o'quv jarayoni darajasini oshirish vazifasi bilan bog'liq va bizning asosiy maqsadimizdir.

ADABYOTLAR:

1. Selevko G.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari: Darslik. - M.: Xalq ta'limi, 1998 yil (Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. - М.: Народное образование, 1998 г.) / (Selevko G.K. Modern educational technologies: Textbook. - M.: Public education, 1998).

2. Lukyanenko V.P. Bespalko V.P. Pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismlari. - M.: Ma'rifat, 1999 yil (Лукьяненко В.П. Беспалько В.П. Слагаемые

педагогической технологии. - М.: Просвещение, 1999 г.) / (Lukyanenko V.P. Bespalko V.P. Components of pedagogical technology. - М.: Enlightenment, 1999)

3. Piraxunova F.N., Nazirov A.X. O'qitishning yangi pedagogik texnologiyalari. Uslubiy qo'llanma. –Т.: "IQTISOD-MOLIYA". 2008, 3-48 bet. (Пирахунова Ф.Н., Назиров А.Х. Новые педагогические технологии обучения. Методическое руководство. - Т.: "ЭКОНОМИКА-ФИНАНСЫ". 2008, стр. 3-48.) (Pirakhunova F.N., Nazirov A.Kh. New pedagogical technologies of teaching. Methodical guide. - Т.: "ECONOMY-FINANCE". 2008, pp. 3-48.)

4. Mirzakarimov Yu. A. (2021) Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1 (Special Issue 4), 25-30. (Мирзакаримов Ю. А. (2021) Восточный ренессанс: инновационные, образовательные, естественные и социальные науки, 1 (Спецвыпуск 4), 25-30.) / (Mirzakarimov Yu. A. (2021) Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1 (Special Issue 4), 25-30).

5. Abdullayeva O'. X. (2022) Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2 (Special Issue 5/2), 187-193. (Абдуллаева О. Х. (2022) Восточный ренессанс: инновационные, образовательные, естественные и социальные науки, 2 (спецвыпуск 5/2), 187-193.) / (Abdullayeva O. X. (2022) Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 2 (Special Issue 5/2), 187-193.)

6. Chaytsev V.G., Pronina C.V. Maktab o'quvchilari uchun jismoniy tarbiyaning yangi texnologiyalari. Amaliy qo'llanma. - М., 2007. Darslik. (Чайцев В.Г., Пронина Ч.В. Новые технологии ФВ школьников. Практическое пособие. - М., 2007 г. Учебное пособие) / (Chaytsev V.G., Pronina C.V. New technologies of physical education for schoolchildren. Practical guide. - М., 2007. Textbook).

7. Smesova G.N. Jismoniy tarbiya darslarida zamonaviy o'quv va innovatsion texnologiyalar. Maqola. (Смесова Г.Н. Современные образовательные и инновационные технологии на уроках физической культуры. Статья) / (Smesova

G.N. Modern educational and innovative technologies at physical culture lessons. Article).